

התמודדות עם זיפית בכותנה אורגנית

ניר ואופיר- גד"ש עין חרוד. בצלאל- גד"ש שדה אליהו. יוני- גד"ש בית אלפא.
עידו וירון- זרעי ישראל. יזהר- אגודת חקלאות אורגנית. מיכל אקסלרוד-
מועצת הכותנה. ניצן- שה"ם. רוחי- חקלאי העמק

לפני שנה, במועד הזה

הדברת זיפית בכותנה אורגנית

לא חדש, קצת אחרת. זיפית (והליותיס)

- מזיק שאינו חורף ואין לו "גלי-פלישה" ברורים
- מקורות האילוח לא ידועים בבירור- ניזון גם מבמיה ואבוטילון, אולי גם מהיבסקוס בר (הודו), אולי מחלמיתיים נוספים. במיה היא "גידול גינת בית" גם במושבים, גם מעבר לירדן, גם בבקעה. אבוטילון עשב בר בכל האזור, היבסקוס כנ"ל. האוכלוסיה מתחדשת הן משדות כותנה והן מהבר ומ"גינות". בשלב הכפתורים הדברתה דומה להדברת הליותיס. בניגוד להליותיס, אינה יוצאת מההלקט והאוכלוסייה נשארת גבוהה גם בקיץ.
- אוכלוסיות ונזק ידועים מאזורי גידול נוספים מהמזרח התיכון ועד דרך מצרים ועד אסיה (הודו). גם שם מתמודדים עם פירתורואידים **אך גם עם קורגן, פרוקליים וספרטה/טרייסר.**
- בכותנה קונבנציונלית בישראל מתמודדים באמצעות שימוש בפירתורואידים- רעלי עצבים קוטלי מגע הפועלים גם על הבוגרים. פעולות הדברה נגד זחל וורוד פוגעות גם בזיפית.

- בחינת הגישה של ריסוס על פי לכידת בוגרים במלכודות לניטור (במקום ניטור זחלים)
- השוואה בין ריסוס ברחפן לעומת ריסוס במרסס קרקע.
- בדיקת יעילות תכשיר הדברה מבוסס נים (אזדירכטין). לעומת תכשיר הדברה מבוסס BT (לעומת תכשיר ספינוזד מאושר NOP אם יובא כזה).

מדוע להתעקש? כי אי אפשר... כי יקר... לא יצליח

- הגד"ש האורגני הקיבוצי מבוסס על חלקות גדולות וגידולים רחבי היקף כגון חיטה וחימצה, להם פוטנציאל רווח שולי נמוך.
- לכותנה אורגנית יש ביקוש רב בארצות הברית ובאירופה. חוזים מיוחדים מאפשרים תמורה גבוהה למגדלים ובכך מאפשרים את קיום הגידול, מה שהופך אותה לגידול רחב היקף אך בעל פוטנציאל רווח גבוה, כל עוד קיים קניין המוכן לשלם ויבול הכותנה גבוה דיו.
- בשלוש השנים האחרונות חלה ירידה ביבול הכותנה האורגנית, עד כדי חוסר כדאיות הגידול. כנראה בגלל עקות חום, זנים, זיפית.
- בעונות 2023 ו-2024 נבחנו בעין חרוד שיטות ריסוס (רחפן, מרסס קרקע), ותכשירי הדברה אורגניים התוצאות לא היו מספקות
- בקיבוץ גזית נמצא כי טיפול מוקדם-מניעתי, בתכשיר בצילוס (שני יישומים עוקבים בהפרש שבוע), סיפק הדברה סבירה.

מידע איתו יצאנו לדרך

- בישראל יש זיפית, הרבה.
- אוכלוסיות זיפית קיימות על גידולים שאינם כותנה, בעיקר חלמיתיים :

- אבוטילון
- חלמית גדולה
- היביסקוס "תה"
- במיה
- הביסקובס משולש
- חוטמית זיפנית
- במצרים-תירס ???

בין תצפית לניסוי

- שלוש משקים, בכל משק חלקת ניסוי/תצפית אחת: עין חרוד 305. בית אלפא ושדה אליהו 100 ד' כל אחת. (בעין חרוד היו 2 חלקות נוספות, כך גם בבית אלפא. בשדה לאליהו היתה חלקה נוספת אחת.) זריעה בראשית אפריל

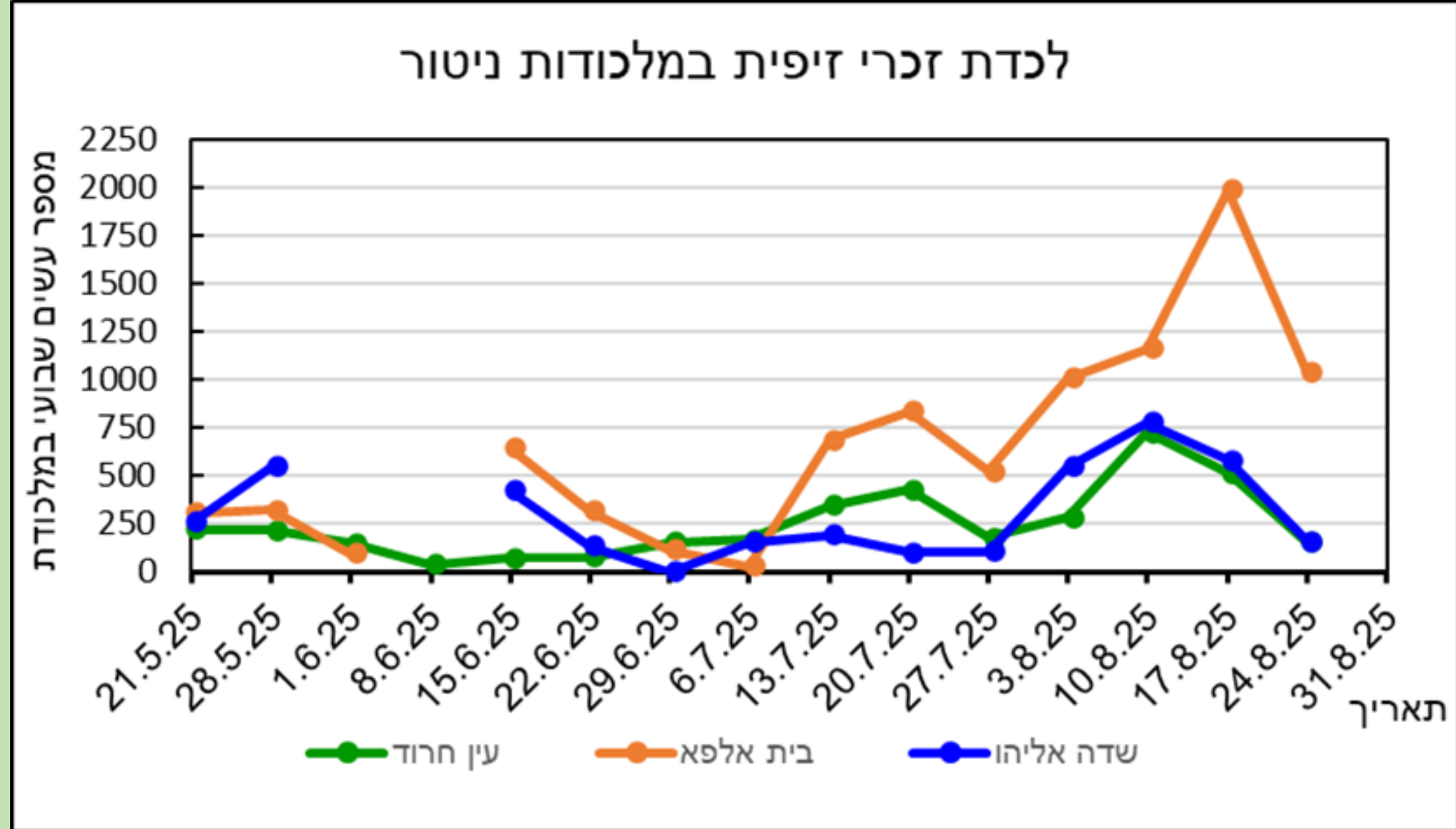
- הוצבו מלכודות עם פרומון לניטור זיפית (אספקת ביו-יום). לאחר בדיקה נבחרה מלכודת IPS
- בחלקת עין חרוד- 4 מלכודות. בחלקות בית אלפא ושדה אליהו מלכודת אחת.
- בוצע ניטור רחב בחלקת עין חרוד (אגס) וניטור משקי בבית אלפא ושדה אליהו.
- לכידות החלו מייד עם הצבת המלכודות בשדה אליהו ובבית אלפא ושבוע לאחר מכן בעין חרוד.

לכידות בוגרים

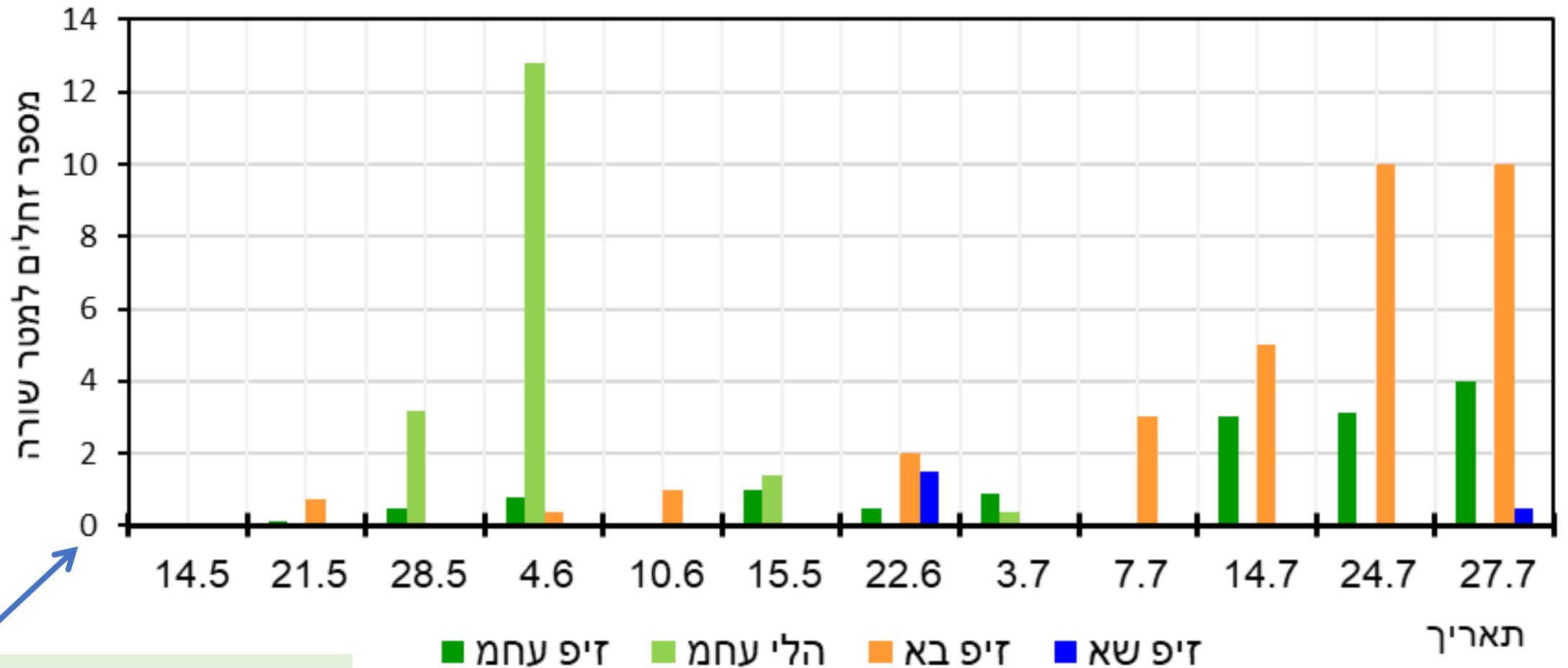

מעקב מסודר אחר לכידת בוגרי זיפית במהלך הניטור

עד תחילת מאי
לכידות ברמה
נמוכה. החלטה
על שינוי גישה:
ריסוסים לפי
לכידות וניטור
4.5 קפיצה
ברמת לכידות+
זחל יחיד בעין
חרוד. ריסוס
על 100 ד' בעין
חרוד = טיפול
על פי לכידות

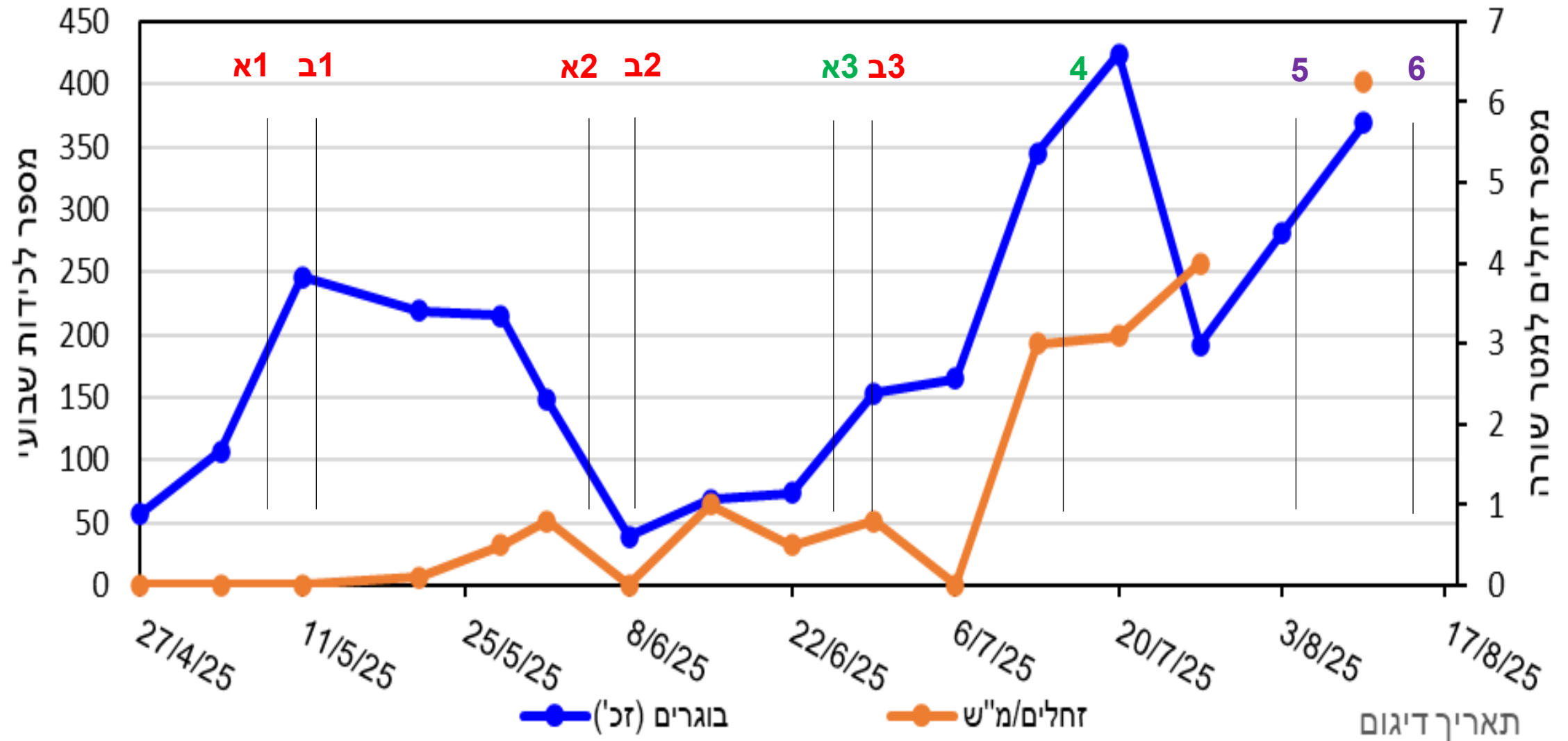
נגיעות זחלים בחלקות המעקב במהלך העונה

ריסוס ראשון על 100 ד'
בעקבות הכפלת לכידות
ומציאת זחל אחד

השפעת ריסוסים על אוכלוסיות בוגרי וזחלי זיפית בחלקת אגם (עין חרוד)

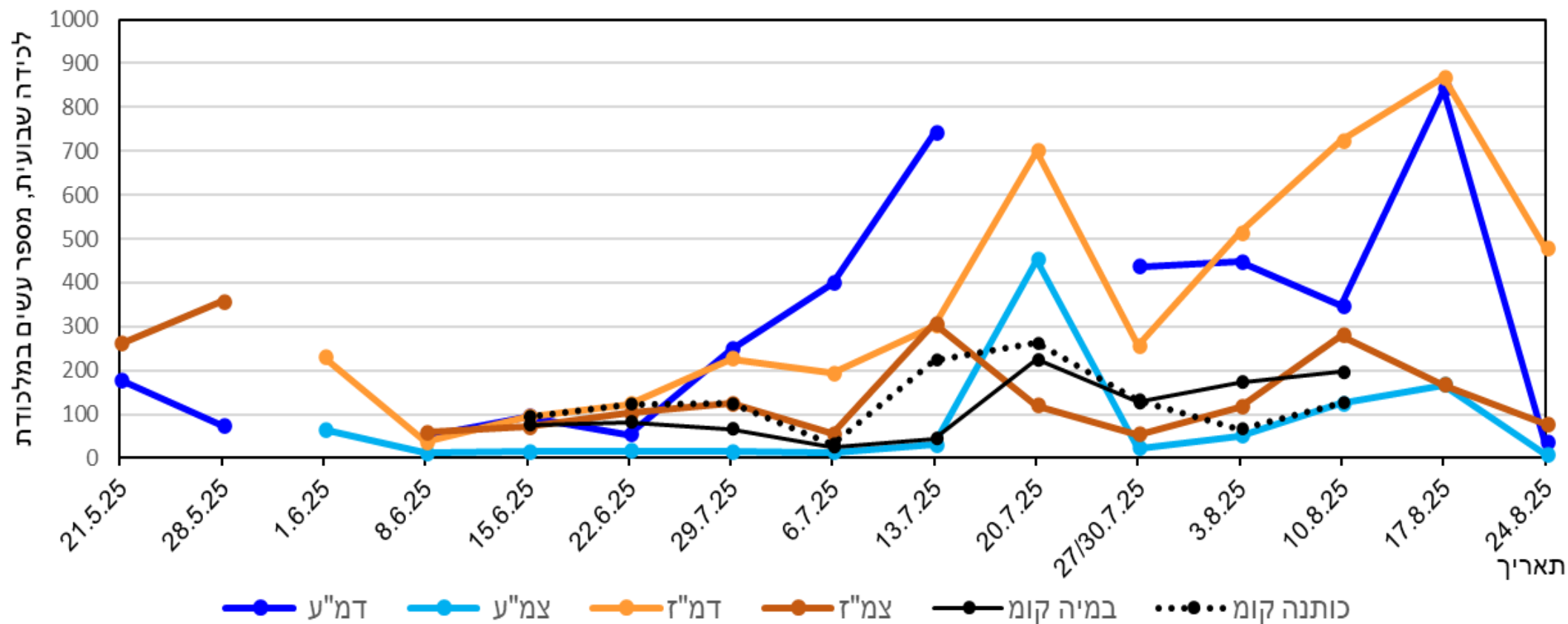
שינויים באוכלוסיות בוגרי וזחלי זיפית בחלקת אגם (ממוצע דיגומים)

טיפול	תכשירים (חברה)
1א	ביוטי BT(k) (ח' ביו-יום) 300 סמ"ק/ד' + נימגארד -neem oil. (ח' מכתשים) 1% בנפח 25 לי/ד'
1ב	ביוטי BT(k) (ח' ביו-יום) 300 סמ"ק/ד' + נימגארד -neem oil. (ח' מכתשים) 1% בנפח 25 לי/ד'
2א	ביוטי BT(k) (ח' ביו-יום) 350 סמ"ק/ד' + נימגארד -neem oil. (ח' מכתשים) 1% בנפח 25 לי/ד'
2ב	ביוטי BT(k) (ח' ביו-יום) 350 סמ"ק/ד' + נימגארד -neem oil. (ח' מכתשים) 1% בנפח 25 לי/ד'
3א	ביוטי BT(k) (ח' ביו-יום) 350 סמ"ק/ד' + נימיקס 45 azadirachtin 70 סמ"ק/ד' בנפח 30 לי/ד'
3ב	ביוטי BT(k) (ח' ביו-יום) 350 סמ"ק/ד' + נימגארד -neem oil. (ח' מכתשים) 1% בנפח 25 לי/ד'
4	ביוטי BT(k) (ח' ביו-יום) 350 סמ"ק/ד' + נימיקס 45 azadirachtin 70 סמ"ק/ד' בנפח 30 לי/ד'
5	תותח – neem oil + pyrethrins (ח' דע-קדם) 300 סמ"ק/ד' בנפח 30 לי/ד'
6	תותח – neem oil + pyrethrins (ח' דע-קדם) 450 סמ"ק/ד' בנפח 30 לי/ד'

בחלקות אחרות נעשו טיפולים גם בדאקוטב ובטרייסר. בטיפול היחיד שהדביר זיפית היה טרייסר (ספינוזאד)

לכידת עשים שבועית בחלקת אגם, בעמק (4 מלכודות), ובאזור רמת צבי (קומ)

מסקנות- מחשבות לקראת עונת 2026 :

- חומר המפתח להדברה יהיה ספינוזאד. נעשה כל מאמץ להשלים את הרישוי של התכשיר של ביו-יום (השלים רישוי ביולוגי וכעת מתעכב בוועדה הטוקסיקולוגית, שלא מתכנסת קרוב לשנה). אם זה לא יתאפשר צריך לבחון שימוש בספינוזאד טרייסר של חברת תרסיס.
- נחוץ להציב מלכודות לניטור זכרי זיפית כבר מראשית מרץ, ולראות אם ניתן לדייק מועד וכיוון הופעה
- לבחון שילוב של ספינוזאד עם תכשירים אחרים (אזדירכטין, פירתרום, BT) והשפעתם על ההדברה

תודות רבות

למועצת הכותנה ולמרכז חקלאי העמק על מימון
לגילי אשר שהשקיעה מעל ומעבר בפיקוח. לגבי קולודני ודגנית שדה ששיתפו
פעולה ומידע על נתוני הפיקוח המסחרי
לדויד שריד מחברת ביו-יום על תרומת הפרומונים לניטור
ולכם- על ההקשבה